

Dosarul nr. 2ra-75/19

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud: M. Juganari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

ÎNCHEIERE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de Gheorghe Talpa, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Talpa împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Talpa și a fost modificată hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a t ă:

La data de 13 decembrie 2017 reclamantul Gheorghe Talpa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 06 ianuarie 2017 de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, în persoana procurorului Alexandru Caraman, a fost întocmit procesul-verbal de reținere a sa de la domiciliul, situat în or. xxxxx, str. xxxxx, în legătură cu intentarea cauzei penale nr.

2016670066, prin care a fost pus sub învinuit în baza art. 42 alin. (2) și (5), art. 284 alin. (1) Cod Penal, pentru că a contribuit în calitate de autor și complice la crearea și conducerea unei organizații criminale, precum și săvârșirea infracțiunii de purtare, păstrare a munițiilor fără autorizația corespunzătoare, începând cu anul 1997 și până în prezent.

A susținut că, la data de 06 ianuarie 2017, în temeiul ordonanței de percheziție, emisă de procurorul Alexandru Caraman, a fost efectuată percheziția la domiciliul său, situat în or. xxxxx, str. xxxxx, în scopul stabilirii fenomenului infracțional și identificarea eventualilor complici. Ulterior, percheziția a fost autorizată de judecătorul de instrucție.

A specificat că, prin încheierea din 09 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admis demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale, Alexandru Caraman cu privire la aplicarea măsurii preventive arestarea preventivă pe un termen de 30 zile cu eliberarea mandatului de arest, începând cu 06 ianuarie 2017, ora 12⁴⁰ și până la 05 februarie 2017, ora 12⁴⁰, arestul urmând a fi executat în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău.

A afirmat că, prin decizia din 19 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de el și a fost casată încheierea din 09 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu eliberarea sa din stare de arest imediat în sala ședinței de judecată.

A relatat că, începând cu 06 ianuarie 2017, ora 12⁴⁰ și până la 19 ianuarie 2017 s-a aflat în arest preventiv, adică o perioadă de 13 zile, ca urmare a acțiunilor ilegale ale procurorului și instanței de judecată.

A notat că, prin ordonanța din 09 februarie 2017 a Procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Alexandru Caraman, a fost scos de sub urmărire penală pe cauza penală nr. xxxxx. Astfel, conchide că doar după expirarea a 35 de zile, procurorul Alexandru Caraman și-a dat seama și a ajuns la concluzia că lipsesc careva probe pertinente, concludente și utile care ar demonstra că prin acțiunile sale a fost realizată latura obiectivă și subiectivă a componenței de infracțiune prevăzute de art. 42 alin. (2) și alin. (5) art. 284 alin. (1) Cod penal.

A subliniat că, atât din partea Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale, cât și a instanței de judecată au fost admise încălcări majore, având în vedere că începând cu prima zi a reținerii sale a atras atenția ofițerilor de urmărire penală, procurorului și judecătorului de instrucție că el este născut în anul 1992, iar fapta ce i se incriminează a fost săvârșită începând cu anul 1997, adică perioadă în care el avea vârsta de 5 ani. Totodată, și-a expus opinia și obiecțiile împotriva intentării dosarului penal în privința sa, a percheziționării imobilului în care locuiesc părinții, a reținerii ilegale în izolator și Penitenciarul nr. 13, or la vârsta de 5 ani nu putea să creeze o organizație criminală, să unească membrii pretinsei organizații într-o organizație criminală stabilă și să divizeze între membrii acestei grupări funcțiile de asigurare și administrare a intențiilor criminale puse la baza demersului procurorului pentru aplicarea în privința sa a măsurii preventive sub formă de arest.

A menționat că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale organelor de drept, fiind privat de libertate a ratat venitul sub formă de salariu în mărime de 2188 de lei 57 bani.

A precizat că, în urma deținerii sale în izolator și Penitenciarul nr. 13, precum și din cauza condițiilor degradante, starea sănătății sale s-a înrăutățit, fiind nevoit astfel să se adreseze de nenumărate ori la medic în vederea ameliorării acesteia.

A punctat că, la data de 19 iunie 2017, în urma multiplelor investigații, analize și controale a fost internat la IMSP „Institutul de Medicină Urgență”, iar ca urmare a fost supus unei intervenții chirurgicale în vederea înlăturării chistului branhiogen cervical lateral pe stânga prin acces exobucal. Astfel, urmând o perioadă grea de reabilitare, a cheltuit numeroase sume de bani în vederea efectuării investigațiilor și procurarea medicamentelor.

A indicat că, însăși faptul că a fost reținut și arestat pe nedrept, i-a cauzat suferințe fizice și psihice atât lui, cât și rudelor sale. De altfel, oamenilor nu le este clar că el a fost reținut și arestat ilegal, or aceștia continuă să răspândească prin oraș vorbe precum că ar fi organizat și gestionat o grupare criminală.

A solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției prin intermediul Ministerului Finanțelor din bugetul de stat în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 2188 de lei 57 bani și a prejudiciului moral în cuantum de 50000 de lei, cauzat ca rezultat al acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, precum și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Gheorghe Talpa și a fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Talpa compensația bănească pentru prejudiciul moral cauzat în mărime de 5000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3750 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Talpa și a fost modificată hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în sensul majorării cuantumului sumei încasate întru compensarea prejudiciului moral de la 5000 de lei la suma de 10000 de lei. În rest, hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost menținută.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, cuantumul prejudiciului moral acordat este unul inechitabil, or tratamentul la care a fost supus reclamantul în perioada 06 ianuarie 2017 - 19 ianuarie 2017 (durata detenției și statutul de bănuț), a generat un anumit grad minim de suferințe psihice: stare de depresie, anxietate ce apare la orice persoană ca rezultat al supunerii la o asemenea măsură, circumstanțe care inevitabil a dus la amplificarea suferințelor psihice suportate.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a menționat că, suma solicitată de reclamant cu titlul de prejudiciul moral este una exagerată, iar suma adjudecată de instanța de fond în mărime de 5000 de lei este insuficientă pentru compensarea echitabilă a prejudiciului moral, deci cuantumul prejudiciului moral adjudecat urmează a fi majorat până la suma de 10000 de lei, care corespunde caracterului și gravității suferințelor suportate de apelant.

În concluzie, instanța de apel a relevat că, deși apelantul a invocat că în legătură cu pornirea urmăririi penale și plasării în stare de arest preventiv, a pierdut sumă de 2188,57 lei sub forma venitului ratat, acesta nu a anexat careva probe pertinente și admisibile în confirmarea faptului că a fost angajat în câmpul muncii și că ar fi avut careva venituri regulate în acest sens.

La data de 09 noiembrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Talpa a declarat recurs împotriva deciziei din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul a reiterat aceleași argumente care au fost susținute și în instanțele ierarhic inferioare, insistând asupra faptului că suma prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei este una mică și net inferioară prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

A afirmat că, deși nu a prezentat probe că a fost angajat oficial la serviciu, în prezent la fel muncește ocazional în construcții. De altfel, legiuitorul a prevăzut modalitatea de calcul a prejudiciului material (venit ratat) pentru categoriile de persoane care nu sunt angajate în câmpul munci și anume acest fapt este indicat în art. 8 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

La data de 15 noiembrie 2018 Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a declarat recurs împotriva deciziei din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, obiectul investigațiilor în cauza penală, în care reclamantul a fost recunoscut ca bănuț/învinut constituie un procedeu legal de desfășurare normală a urmăririi penale și constituie o măsură procesuală prevăzută de lege într-o societate democratică, de altfel are un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea, și în acest scop este proporțională anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunii menționate.

A afirmat că, nu există o încheiere a judecătorului de instrucție, sau a organului ierarhic superior, prin care acțiunile organului de urmărire penală ar fi fost declarate ilegale. Mai mult ca atât, în termenul prevăzut de legislația în vigoare ordonanțele ce au fost emise de către organul de drept, nu au fost contestate.

A susținut că, Gheorghe Talpa nu a fost tras la răspundere penală și nu i s-a acordat statut de condamnat, fiind doar bănuț/învinut de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 284 alin. (1) Cod penal, în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, respectiv prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, nu îi sunt aplicabile.

A relevat că, din materialele cauzei penale rezultă cu certitudine bănuțala rezonabilă, că a fost comisă o infracțiune, iar conform probelor acumulate procurorul a considerat la moment, că această infracțiune a fost comisă de către Gheorghe Talpa, însă ulterior a fost emisă ordonanța de scoatere a acestuia de sub urmărire penală.

A subliniat că, circumstanțele expuse supra nu denotă faptul că procurorul a admis careva acțiuni ilicite, cu încălcarea normelor de drept procesual sau material, respectiv nu au existat careva intenții de a cauza reclamantului prejudiciu moral.

A relatat că, Gheorghe Talpa nu a prezentat careva probe care să ateste cauzarea frustrărilor, stresului și a neliniștii, ponegririi onoarei, demnității și reputației sale, astfel încât să constituie temei de despăgubire din partea statului, iar instanța de judecată la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciu moral, trebuia neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau

fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, or în conformitate cu art. 118 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

A punctat că, reclamantul pretinde la despăgubiri bănești care provin din bugetul de stat, iar mărimea compensației care urmează a-i fi calculată și achitată nu trebuie să prejudicieze interesul public și să nu depășească limita rezonabilă, astfel încât să nu poată fi privită ca o modalitate de îmbogățire fără justă cauză. Totodată, instanța de judecată trebuie să determine mărimea și să calculeze întinderea prejudiciului moral invocat de reclamant prin aplicarea prevederilor art. 1416 și 1423 Cod civil, raportate la art. 11 al Legii nr. 1545/1998, luându-se în considerare gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana, de caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; durata urmăririi penale, rezonanța acesteia în societate; suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate, precum și de durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

A notat că, stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciile aduse unei persoane presupune o apreciere subiectivă din partea instanței de judecată, care, însă trebuie să aibă în vedere anumite criterii obiective rezultând din cazul concret dedus judecării, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, să aprecieze intensitatea și gravitatea atingerii aduse acestora, considerând că nu a fost dată o apreciere rezonabilă a circumstanțelor cauzei.

A menționat că, acordarea prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei, este excesivă și nejustificată, or, în speță nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul prejudicierii considerabile a reclamantului. Totodată, reieșind din jurisprudența CEDO, survenirea prejudiciului ca urmare a săvârșirii încălcării trebuie să fie certă și nu presupusă.

A precizat că, în scopul probării cheltuielilor suportate, conform practicii CEDO, urmează a fi prezentat de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, originalul dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora ce ar confirma prestarea de fapt de către avocatul său a serviciilor de asistență juridică.

La data de 27 decembrie 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

A notat că, pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale. Însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit, dispunerea aplicării sechestrului, punerea persoanei sub învinuire, etc., sunt doar niște măsuri procesuale care nu încalcă drepturile persoanei.

A punctat că, scopul urmăririi penale fiind bine definit de către legiuitor în art. 1 alin. (2) CPP, explică necesitățile derulării acesteia ca mijloc de luptă contra criminalității, ca mijloc de existență și de menținere a unui stat de drept.

A afirmat că, efectuând o apreciere a prevederilor legale și a circumstanțelor de fapt și de drept, constată că reclamantul nu a fost atras ilegal la răspundere penală și nici nu a fost în calitate de condamnat.

A relevat că, măsurile procedurale întreprinse de organul de urmărire penală și instanțele judecătorești nu au fost declarate ilegale. Prin decizia din 19 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Gheorghe Talpa și a fost casată încheierea din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu eliberarea lui Gheorghe Talpa din sala de judecată.

A relatat că, instanța de judecată la stabilirea sumei prejudiciului moral în cuantum de 10000 de lei nu a aplicat corect criteriile de stabilire a prejudiciului moral.

A indicat că, prejudiciul moral urmează a fi privit ca o compensare și nicidecum ca obținerea unor foloase necuvenite. Nu poate fi neglijat nici faptul că nu a fost demonstrat că intimatul/reclamatul a pierdut careva beneficii ca urmare a aplicării măsurii preventive.

A afirmat că, în situația din speță intimatul nu a probat faptul că informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate, a fost discutată activ de către societate și a avut un impact negativ asupra sa sau asupra poziției sale sociale.

A subliniat că, în majoritatea cazurilor instanțele de judecată la examinarea în fond a litigiilor ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești atribuie în beneficiul reclamanților cu titlu de prejudiciu moral sume exorbitante, în mod vădit disproporționate cu realitatea economică și socială care există la moment în țara noastră. Mai mult ca atât, atribuirea sumelor menționate se realizează fără o argumentare temeinică conform cadrului intern, or instanțele de judecată la soluționarea pricinilor aplică în primul rând legea specială, urmată de alte acte normative, iar în măsura în care legea aplicată contravine normei de drept internațional la care Republica Moldova este parte și pe care a ratificat-o, se aplică în mod direct cea din urmă, indicându-se în mod obligatoriu în hotărârea judecătorească în ce măsură legea națională contravine normei internaționale.

A precizat că, o astfel de interpretare a instanței de judecată este importantă și necesară în vederea identificării lacunelor, contradicțiilor din legislație și adaptarea lor. Prin urmare, doar într-o asemenea manieră remediul oferit de Legea nr. 1545 va deveni pe deplin aplicabil și își va atinge obiectivul care a stat la baza adoptării.

La data de 06 decembrie 2018 Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs declarată de Gheorghe Talpa, prin care a solicitat ca recursul să fie considerat inadmisibil.

La data de 16 ianuarie 2019 Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care a indicat că poziția sa se ajustează cu poziția Ministerului Justiției al Republicii Moldova și solicită admiterea cererii de recurs.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 09 octombrie 2018.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a recepționat decizia instanței de apel la data de 19 noiembrie 2018 (f.d.127), iar recurenții Gheorghe Talpa și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale au declarat recurs la data de 09 noiembrie 2018 și 15 noiembrie 2018.

Astfel, recursurile, declarate la data de 09 noiembrie 2018, 15 noiembrie 2018 și 27 decembrie 2018, sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

Cu referire la recursurile declarate de Gheorghe Talpa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de Gheorghe Talpa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar

nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de Gheorghe Talpa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Gheorghe Talpa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

Ce ține de recursul declarat de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că în conformitate cu art.432 alin.(1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 358 alin. (1) Cod de procedură civilă, hotărârile pronunțate în primă instanța de judecătoria pot fi atacate cu apel la curțile de apel de drept comun.

La caz, se constată că de acest drept s-a folosit Gheorghe Talpa, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova. Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale nu a atacat cu apel hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

În conformitate cu art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale nu a folosit calea de atac apelul împotriva hotărârii primei instanțe și prin lege nu este în drept să atace cu recurs decizia instanței de apel.

În acest context, Colegiul conchide că, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, contrar prevederilor art. 429 alin. (5) Cod de

procedură civilă, a declarat recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

Pe cale de consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale ca inadmisibil.

Or, articolul 433 lit. c) Cod de procedură civilă, expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Așadar, din considerentele menționate și având în vedere că Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale nu a atacat cu apel hotărârea primei instanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de aceasta ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Gheorghe Talpa, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru